

[Per Federspiel.]

bane vejen for en nordisk tilslutning til et større Europa eller i hvert fald en eller anden form for sammenslutning med de europæiske fællesskaber. Jeg tror, det er en for snæver bedømmelse. Vi er fra venstres side af den opfattelse, at et udvidet nordisk samarbejde, selv om det aldrig kan være et alternativ til et forenet Europa, bærer en værdi i sig selv. Efter krigen har vi jo ikke helt få eksempler på, hvordan sammenslutninger af fastere eller løsere form, når de gik ud på at nedbryde handelsskranker, skabe friere muligheder for erhvervene, friere bevægelse af arbejde, kapital og tjenesteydelser, uvægerlig har ført til fordele for alle parter. Det gælder de større sammenslutninger, og det gælder også de mindre sammenslutninger.

Derfor hilser vi med tilfredshed dette initiativ fra regeringens side, støtter disse bestræbelser, men må stadig fastholde, at det kan ikke være en endelig løsning i sig selv. Jo større samarbejdsområdet er, jo større vil naturligt fordelene være, og jo bedre vil Europa være i stand til at optage konkurrence med den øvrige verden.

Jeg skal gøre et par bemærkninger til spørgsmålet om forholdet til fællesmarkedet. Det er rigtigt, at der er en stagnation, og at denne stagnation har betydet en vanskeliggørelse af hele vor omstilling til den moderne tids industrielle krav. Hidtil har vi måttet arbejde inden for EFTA, der har givet os visse fordele for industrieksporten, men kun meget beskedne fordele for landbrugs-eksporten. I relation til fællesmarkedet har den ulykkelige markedsdeling betydet en direkte nedgang i vor eksport af landbrugsvarer, men til gengæld en ikke ubetydelig stigning i vor industrieksport.

Jeg tror ikke, der er nogen grund til at tro, at der på kort sigt kunne opnås væsentlige forbedringer i et nordisk marked; ligesom vore muligheder i EFTA er udtømt, er vel også de umiddelbare salgsmuligheder i det nordiske marked — bortset fra den ganske naturlige vækst — udtømt i de år, EFTA har virket. Men på lang sigt vil naturligvis en liberalisering betyde en fordel for os og en tilsvarende fordel for de øvrige nordiske lande, navnlig hvis vi kan afvikle en urentabel landbrugsproduktion og efterhånden sikre billigere levnedsmidler ved en

nedsættelse også af de hjemmemarkedspriser, som vi er enige i må være grundlaget for eksporten fra Danmark til det nordiske marked.

Dernæst vil jeg gerne vende mig til det politiske perspektiv. Det er allerede nævnt, at et større nordisk fællesskab ikke vil medføre nogen ændring i vor udenrigs- og sikkerhedspolitik, hverken på kort sigt eller på lang sigt, og jeg må forstå dette således, at regeringen indtager det standpunkt, at sikkerheds- og udenrigspolitiske problemer ikke kan inddrages i diskussionen om det nordiske fællesskab. Der er med andre ord ikke på dette område noget, der vil kunne handles om. Vi vil ikke kunne forvente, at man fra svensk side ændrer landets sikkerheds- og udenrigspolitik af hensyn til det nordiske fællesskab, ligesom man ikke fra svensk side eller anden nordisk side vil kunne vente, at Danmark og Norge bøjer sig af hensyn til det nordiske fællesskab i sikkerhedspolitisk eller udenrigspolitisk henseende.

I den europæiske politik er målet for de nordiske lande, som det fremgår af statsministrenes udtalelse, at søge at føre de nordiske lande samlet ind i medlemskab eller associering med fællesmarkedet. At der her består et særligt problem for Finlands vedkommende, ved vi alle. Det vil kræve særligt hensyn og muligvis en eller anden form for løsere associeringsordning. For Sveriges vedkommende har signalerne allerede ændret sig. Da Sverige første gang søgte en eller anden form for associeringsordning, blev det som bekendt klart tilkendegivet, at man fra svensk side måtte anse fuldt medlemskab som stridende mod svensk udenrigspolitik. I dag er standpunktet et andet, idet det er ændret derhen, at man i hvert fald fra svensk side må forbeholde sig at kunne opretholde den svenske neutralitetspolitik eller alliancefri politik.

Nu er De europæiske Fællesskaber jo ikke nogen alliance. Der er ingen fælles udenrigspolitik. Den fuldstændige gennemførelse af toldunionen forudsætter en fælles handelspolitik, hvad vi jo har måttet føle på vor økonomi navnlig for kvægekseksportens vedkommende, men det er en kendt sag, at den franske regering fører en fra de øvrige fællesmarkedsregeringer afvigende udenrigspolitik på en række områder, og det franske medlemskab af NATO er nu indskrænket